

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Код і найменування спеціальності, тип і назва освітньої програми	072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок ОП Фінанси, банківська справа та страхування
Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова
Курс, семестр	1,1
Трудомісткість	105
Мова(и) викладання	державна
ННІ / факультет, кафедра	Обліку та фінансів Фінансів, банківської справи та страхування
Контактні дані розробника(ів)	Томілін Олексій Олександрович, д.е.н., професор, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування oleksiy.tomilin@pdaa.edu.ua https://www.pdaa.edu.ua/people/tomilin-oleksiy-oleksandrovych
Мета вивчення навчальної дисципліни	Формування у студентів теоретичної і методологічної бази для розуміння системи взаємозв'язків в сфері грошових, валютних і кредитних відносин, а також формування комплексу практичних вмінь та навичок, пов'язаних з аналізом кон'юнктури грошово-кредитного ринку.
Компетентності	<i>Загальні:</i> ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. <i>Спеціальні:</i> СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища. СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового та фондового ринку. СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.
Результати навчання	<i>Програмні результати навчання:</i> ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причиннонаслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем. ПР02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем. ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного

	<p>та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.</p> <p>ПР14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.</p>
<p>Методи навчання</p>	<p>Методи навчання: 1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: словесні методи (лекція, розповідь, пояснення); наочні методи (ілюстрування); практичні методи (вправи). 2. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: методи формування пізнавальних інтересів (створення ситуації інтересу й новизни навчального матеріалу, метод пізнавальної гри, метод використання життєвого досвіду, навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації, метод відповідей на запитання і опитування думок здобувачів вищої освіти); методи стимулювання і мотивації обов'язку і відповідальності (роз'яснення мети навчальної дисципліни, висування вимог до вивчення дисципліни, заохочення і покарання, оперативний контроль, вказування на недоліки, зауваження). 3. Інноваційні та інтерактивні методи навчання: інтерактивні методи (дискусії); комп'ютерні, мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій). 4. Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності: методи усного контролю (опитування); методи письмового контролю (контрольна робота, самостійна робота); методи самоконтролю (самостійний пошук помилок, самооцінювання, самоаналіз).</p>
<p>Програма навчальної дисципліни</p>	<p>Тема 1. Сутність і функції грошей. Тема 2. Грошовий ринок. Тема 3. Грошові системи. Тема 4. Інфляція і грошові реформи. Тема 5. Валютний ринок і валютні системи. Тема 6. Кредит у ринковій економіці. Тема 7. Фінансові посередники грошового ринку. Тема 8. Центральні банки. Тема 9. Комерційні банки. Тема 10. Міжнародні валютно-кредитні установи та форми їх співробітництва з Україною.</p>
<p>Стратегія оцінювання результатів навчання</p>	<p>Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення тем та курсу оцінюється у відповідності до форм поточного та семестрового оцінювання результатів навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – опитування; – виконання вправ на практичних заняттях; – розв'язування тестів; – завдання для самостійної роботи: <ul style="list-style-type: none"> - практичне завдання; - підготовка тез доповіді. <p>Форма семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти згідно з робочим і навчальним планом є залік.</p> <p>Схема нарахування балів з навчальної дисципліни наведена в <i>додатку А</i>.</p> <p>Шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти наведена в <i>додатку Б</i>.</p>
<p>Політика навчальної</p>	<p><i>Відвідування занять:</i></p>

<p>ДИСЦИПЛІНИ</p>	<p>Відвідування занять є обов'язковим. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін і в повній мірі. За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни здобувач вищої освіти отримує на занятті 0 балів та зобов'язаний відпрацювати таке заняття. Якщо здобувач вищої освіти був відсутній на занятті, то він повинен відпрацювати пропущений матеріал та отримати за нього бали передбачені робочою програмою. Відпрацювати пропущені заняття здобувач повинен відповідно форми завдань, що були пропущені. У випадку якщо студент був відсутній на занятті, то виконані завдання згідно встановлених строків потрібно надіслати викладачу або на корпоративну пошту або на платформу Moodle. Письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями у межах встановлених норм. У разі виявлення факту плагіату здобувач вищої освіти отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати його. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (у т. ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: https://www.pdaa.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist.</p>
<p>Передумови для вивчення навчальної дисципліни (за потреби)</p>	<p>Перелік дисциплін, які передують вивченню дисципліни Гроші та кредит: базові знання з навчальних дисциплін фундаментально-прикладного спрямування повної загальної середньої освіти.</p>
<p>Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни (за потреби)</p>	<p>Презентації</p>
<p>Рекомендовані джерела інформації</p>	<p>1. Вовчак О. Д. Гроші та кредит : навчальний посібник / О. Д. Вовчак, І. Є. Бучко, З. Р. Костак. К. : Центр учбової літератури, 2019. 424 с. 2. Гроші та кредит : підручник / за ред. д.е.н., проф. О. В. Дзюблюка. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 892 с. 3. Гроші та кредит: підручник / М.І. Крупка, М.С. Мрочко, Б.М. Вишивана та ін.; [За ред. д.е.н., проф. М.І. Крупки]. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2011. 420 с. 6. Коваленко Д. І. Гроші та кредит: теорія і практика: навч. посібник / Д. І. Коваленко. 3-є видання. К. : Центр учбової літератури, 2019. 352 с. 4. Гроші та кредит : навчальний посібник / Щетинін А. І. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2019. 163 с. Серія «Бізнес. Економіка. Фінанси». 5. Гроші і кредит : навчальний посібник. Острого : Видавництво Національного університету «Острозька академія». 2021. 332 с. 6. Іванчук Н.В. Гроші та кредит: Навчальний посібник для студентів закладів вищої освіти. Острого: Вид-во Національного у-ту «Острозька академія». 2021. 332с. 7. Томілін О.О., Тютюнник Ю.М., Бражник Л.В., Дроботя Я.А. Фінансово-економічний словник – довідник / за наук. ред. проф. О.О. Томіліна / Полтава: ПДАУ. 2023. 108 с. 8. Фінанси, гроші та кредит: Підручник. / Ярошевич Н.Б. Львів: «Новий Світ- 2000», 2023. 414 с.</p> <p style="text-align: center;">Допоміжні:</p> <p>1. Горбач Є., Томілін О. Грошові потоки та їх роль в управлінні фінансами підприємств аграрної сфери: матеріали VIII Всеукр. наук.-практич. конф. “Наукове забезпечення розвитку національної</p>

економіки: досягнення теорії та проблеми практики”: (м. Полтава, 28 жовт. 2021 року). Полтава: РВВ ПДАУ, 2021. С.41–43. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/11242>

2. Завалій О.О., Томілін О.О. Роль і значення кредиту у функціонуванні ринкової економіки. V Всеукраїн. наук.-практич. конф. “Актуальні питання сучасної економічної науки”: (м. Полтава, 6 груд. 2022 року). Полтава: ПДАУ, 2022. С.175–177.

3. Морозова П., Томілін О. Грошовий ринок та його структура: матеріали VIII Всеукр. наук.-практич. конф. “Наукове забезпечення розвитку національної економіки: досягнення теорії та проблеми практики”: (м. Полтава, 28 жовт. 2021 року). Полтава: РВВ ПДАУ, 2021. С.89–91. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/11244>

4. Ковтун Л., Томілін О. Економічні причини та наслідки інфляційних процесів: матеріали VIII Всеукр. наук.-практич. конф. “Наукове забезпечення розвитку національної економіки: досягнення теорії та проблеми практики”: (м. Полтава, 28 жовт. 2021 року). Полтава: РВВ ПДАУ, 2021. С.66–67. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/11243>

5. Обуховський І., Томілін О. Банківське кредитування агропромислового виробництва: матеріали IV Міжнар. наук. - практич. конф. “Проблеми обліково-аналітичного забезпечення управління підприємницькою діяльністю”: (м. Полтава, 20–21 квітня. 2022 року). Полтава: ПДАУ, 2022. С.311–314. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/12156>

6. Томілін О.О., Дорогань-Писаренко Л.О. Банківське кредитування аграрного сектору економіки в ринкових умовах господарювання// *Інтелект XXI століття*. Серія “Економічні науки”. К.: Національний університет харчових технологій. 2020, № 3, С. 112–116.

Інформаційні ресурси

1. Національний банк України : веб-сайт. URL: <https://www.bank.gov.ua/>.

2. Кабінет Міністрів України : веб-сайт. URL: <https://www.kmu.gov.ua>.

3. Міністерство Фінансів України : веб-сайт. URL: <https://mof.gov.ua/uk>.

4. Сайти періодичних видань:
«Фінанси України» : веб-сайт. URL: <http://finukr.org.ua/>.
«Економіка. Фінанси. Право» : веб-сайт. URL: <http://konferencia.com.ua/uk/>.

Рік введення

2023

ДОДАТОК А
Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назви тем	Опитування	Виконання вправ на практичних заняттях	Розв'язування тестів	Завдання самостійної роботи (практичне завдання)	Завдання самостійної роботи (підготовка тез доповіді)	Разом
Тема 1. Сутність і функції грошей.	2	3	2	2		9
Тема 2. Грошовий ринок.	2	3	2	2		9
Тема 3. Грошові системи.	2	3	2	2		9
Тема 4. Інфляція і грошові реформи.	2	3	2	2		9
Тема 5. Валютний ринок і валютні системи.	2	3	2	2		9
Тема 6. Кредит у ринковій економіці.	2	3	2	2		9
Тема 7. Фінансові посередники грошового ринку.	2	3	2	2		9
Тема 8. Центральні банки.	2	3	2	2		9
Тема 9. Комерційні банки.	2	3	2	2		9
Тема 10. Міжнародні валютно-кредитні установи та форми їх співробітництва з Україною.	2	3	2	2		9
Завдання самостійної роботи (підготовка тез доповіді)	-	-	-	-	10	10
Разом	20	30	20	20	10	100

ДОДАТОК Б

Форма, шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти

Форми контролю знань успішності ЗВО	Шкала та критерії оцінювання результатів навчання
Опитування (передбачене по всіх темах)	<p>Діапазон 0-2 бал за кожне питання:</p> <p>- 2 бали - здобувач вищої освіти надав відповідь, що свідчить про: високий рівень знань. Здобувач розуміє економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем; знають та розуміють теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем; знають принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку; вміють абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.</p> <p>- 1 бал - здобувач вищої освіти надав відповідь, що свідчить про: середній рівень знань. Здобувач розуміє економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем; знають та розуміють теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем; вміють абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.</p> <p>- 0 балів – студент не надав відповіді на теоретичне питання, що свідчить про відсутність вмінь використовувати причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем; знає та розуміє теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем; знає принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку; вміє абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.</p>
Розв'язування тестів (передбачене по всіх темах)	<p>Діапазон 0-2 бали:</p> <p>За питомою вагою вірних відповідей – виконуються за допомогою онлайн-платформи MOODLE</p> <p>- 2 бали – правильне виконання більше 80% тестових завдань, що демонструє вміння використовувати економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем; знають та розуміють теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем; знає принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку; вміє абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів;</p> <p>- 1 бал- правильне виконання 50% тестових завдань із значними помилками, що демонструє вміння використовувати економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем; знає та розуміє теоретичні</p>

	<p>основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем; знає принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку; вміє абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів;</p> <p>- 0 балів - студент не виконав правильно тестові завдання, що свідчить про відсутність здобутих результатів навчання</p>
<p>Виконання вправ на практичних заняттях (передбачене по всіх темах)</p>	<p>Діапазон 0-3 бали:</p> <p>- 3 бали - правильне виконання, що демонструє вміння використовувати економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем; знає та розуміє теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем; знає принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку; вміє абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів;</p> <p>- 2 бали - правильне виконання, що демонструє вміння використовувати економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем; знає та розуміє теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем; знає принципи, вміє абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів;</p> <p>- 1 бал- розв'язання із значними помилками, що демонструє вміння використовувати економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем; знає та розуміє теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем; знає принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку; вміє абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів;</p> <p>- 0 балів - студент не виконав правильно завдання, що не дає можливість оцінити наявність здобутих результатів навчання</p>
<p>Виконання завдань самостійної роботи (практичне завдання)</p>	<p>Діапазон 0-2 бали:</p> <p>- 2 бали - правильне виконання, що демонструє вміння використовувати економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем; знає та розуміє теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем; знають принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку; вміє абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів;</p> <p>- 1 бал- в цілому правильне виконання з допущеними помилками, що демонструє вміння використовувати економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем; знає та розуміє теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем; знає принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку; вміє абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки</p>

	<p>їх суб'єктів; - 0 балів - студент не виконав правильно завдання, що не дає можливість оцінити наявність здобутих результатів навчання</p>
<p>Виконання завдань самостійної роботи (підготовка тез доповіді)</p>	<p>Діапазон 0-10 балів: -10 балів у випадку формування тез доповіді та виступу, що свідчить про: вміння використовувати економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем; знає та розуміє теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем; знає принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку; вміє абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів; - 5 балів у випадку формування тез доповіді, що свідчить про: вміння використовувати економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем; знає та розуміє теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем; знає принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку; вміє абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів; - 0 балів - у випадку відсутності тез доповіді</p>